

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD	PESEL
____ ____ ____	____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____

*miejsce
na naklejkę*

**EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO
POZIOM ROZSZERZONY**

DATA: **8 maja 2018 r.**
GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**
CZAS PRACY: **150 minut**
LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **50**

**UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY**

Uprawnienia zdającego do:

☐	dostosowania kryteriów oceniania
☐	nieprzenoszenia zaznaczeń na kartę

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 15 stron (zadania 1–10). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Teksty do zadań od 1. do 3. zostaną odtworzone z płyty CD.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Zaznaczając odpowiedzi w części karty przeznaczonej dla zdającego, zamaluj pola do tego przeznaczone. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe.
8. Tylko odpowiedzi zaznaczone na karcie będą oceniane.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MJA-R1_1P-182

NOWA FORMUŁA

Zadanie 1. (0–3)

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl jedną z liter: A, B albo C.

Tekst 1.**1.1. The man is calling**

- A. a travel agent's.
- B. a website administrator's office.
- C. a radio station.

Tekst 2.**1.2. Which of the following is stated in the text as an opinion, not a fact?**

- A. The consumption of potatoes has gone down due to changing diets.
- B. Changing the way potatoes are advertised will influence buyers' choices.
- C. The majority of consumers are unaware they eat fewer potatoes.

Tekst 3.**1.3. Which is the best headline for the story?**

- A. DISHONEST PRACTICE OF A COMPANY
- B. BORING TEXT WORTH READING
- C. MISTAKE THAT COST \$1000

Zadanie 2. (0–4)

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi uczestników akcji ekologicznych. Do każdej wypowiedzi (2.1.–2.4.) dopasuj odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga: jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

This speaker

- A. thinks that he/she convinced people that being eco-friendly saves money.
- B. explains why wasting water is harmful to the environment.
- C. alerted the authorities to a possible environmental threat.
- D. quotes a figure which shows how effective his/her information campaign was.
- E. recommends keeping a record of your eco-friendly activities.

2.1.	2.2.	2.3.	2.4.

Zadanie 3. (0–5)

Usłyszysz dwukrotnie wywiad na temat *High Line*, jednego z parków w Nowym Jorku. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl jedną z liter: A, B, C albo D.

3.1. The *High Line* is different from the other parks in New York because

- A. it runs above street level.
- B. it has a great variety of rare bushes.
- C. it was constructed along a straight horizontal line.
- D. it was built along a railroad track that had been demolished.

3.2. The *High Line* was created thanks to

- A. people protesting against closing a railway station.
- B. a campaign launched by the railroad track owners.
- C. a charity event organized by celebrities.
- D. the determination of the local residents.

3.3. The main objective for the architects was to

- A. provide the area with appropriate soil.
- B. select plants that create a mysterious atmosphere.
- C. design a safe space for visitors.
- D. ensure a sufficient amount of light for the plants.

3.4. The *High Line* can be considered environmentally friendly because

- A. no paving has been laid out.
- B. rainwater is used in an efficient way.
- C. a significant carbon reduction has been noted there.
- D. around 85% of construction materials have been recycled.

3.5. In the interview, James talks about

- A. various architectural trends in designing parks.
- B. the future of post-industrial sites turned into parks.
- C. the means to encourage architects to create original parks.
- D. the origins of the park and the challenges in making it a reality.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ OD 1. DO 3. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 4. (0–4)

Przeczytaj tekst, który został podzielony na trzy części (A–C) oraz pytania go dotyczące (4.1.–4.4.). Do każdego pytania dopasuj właściwą część tekstu. Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga: jedna część tekstu pasuje do dwóch pytań.

In which paragraph does the author

4.1.	provide an explanation of a term essential for understanding how the game works?	
4.2.	mention ideas for making use of the game in real life?	
4.3.	explain how the game adjusts to the players' reactions?	
4.4.	refer to a device necessary to monitor the player's anxiety?	

A SCARY GAME

A. In the depths of a haunted house, something is following you. It's getting closer, you can sense it creeping up behind you. Luckily, you can make the ghosts recede. All you have to do is take control of your emotions. You're in *Nevermind*, an unusual video game developed by Erin Reynolds. To complete each level, the players have to overcome their fear. If they let stress get the better of them, the screen will get shakier and the feeling of imminent danger will intensify. If they manage to calm down, for instance, by slowing down their breathing, the game will ease up.

B. Reynolds started working on *Nevermind* when she was in an interactive media master's program at the University of Southern California in 2009. She was fascinated by biofeedback, which is a process based on technology that reads the player's heartbeat, facial expressions or eye movement, and decided to apply it in the game she was developing for her thesis. In order for the game to read physiological responses, the player has to wear a heart rate sensor, which detects the fear or tension that one is feeling at any given moment. In the case of games like this, where emotions come into play, the outcomes are less obvious than in the case of conventional games.

C. There has been a lot of talk in the video game industry about playing games for more than just entertainment. While most horror video games seek to provide just an exciting thrill, *Nevermind* has greater ambitions. Reynolds and her team are hoping it can be developed as a tool to teach people how to manage anxiety and improve their state of mind. The aim, says Erin, is for players to practise being mindful of their stress level and learn how to stop their fears from taking control in nerve-racking situations.

adapted from <http://blogs.smithsonianmag.com>

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 5. (0–4)

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. Wpisz w każdą lukę (5.1.–5.4.) literę, którą oznaczono brakujące zdanie (A–E), tak aby otrzymać spójny i logiczny tekst. **Uwaga:** jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

ENSURING SAFE OPERATION OF DRONES

The airspace over London is among the most crowded in the world and the soaring popularity of small unmanned drones has added to the congestion. **5.1.** ____ If we want to prevent such incidents in the future, stricter enforcement of regulations and better technology are required.

The scale of the problem is unknown. Sales of drones in Britain and many other countries are not counted but we know the trend is increasing. America’s Federal Aviation Administration reckons consumer sales could grow from 1.9 million in 2016 to as many as 4.3 million by 2020. Close encounters are also on the rise and many of them can potentially be hazardous. Britain’s Airprox Board, which is responsible for collecting reports, found 23 near-misses between drones and aircraft between April and November last year. Today no one is sure how much damage a drone could do to a jet airliner. **5.2.** ____ What’s more, many of them have metal components, including lithium-ion batteries, which can explode if damaged.

Rules for operating drones are meant to ensure that collisions do not happen. **5.3.** ____ Not complying with these regulations is a criminal offence. However, rules alone will not stop accidents. Stricter control is necessary. In America, recreational users are required to register their drones online and are given an identification number for their craft. Failure to register could mean a fine of up to \$250,000. Schemes to help identify drone operators are also planned in Europe.

Technology can also help keep drones out of trouble. **5.4.** ____ Another method is a “virtual tether”, which in effect puts a drone on an invisible leash to prevent it from flying too far from its operator.

adapted from www.economist.com

- A. In Britain and America drones are not supposed to go higher than 150 metres and should be kept in sight by their operators at all times.
- B. Those the size of a large insect are probably nothing to worry about, but there are some which can weigh 20 kilos.
- C. But neither various rules nor the most modern technology will stop those intent on deliberately causing harm.
- D. Some drone-makers are restricting the speed drones can reach, as well as installing software which programs a drone’s GPS to prevent flights near airports or nuclear power stations.
- E. As a result, there have been many close encounters between drones and planes and one minor collision, thankfully with negligible damage.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 6. (0–5)

Przeczytaj dwa teksty na temat podejmowania pracy. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl jedną z liter: A, B, C albo D.

Tekst 1.

THE JOB

War was declared at eleven-fifteen and Mary North signed up at noon. She did it hurriedly at lunch, before telegrams came, in case her mother said no. When she reached London, she went straight to the War Office. The ink was still fresh on the map they issued her. She rushed across town to her post, desperate not to miss a minute of the war. Any moment now it would start – this dreaded and wonderful thing – and it could never be won without her. The morning rush matched her mood. In London, thousands of young women were hurrying to their new positions, on orders from Whitehall, and Mary joined gladly the great flow of the willing.

The War Office had given no further details, and that was a good sign. They might make her an attaché to a general's staff. It was even rumoured that they needed spies, which was most appealing.

Mary stopped a cab and showed her map to the driver. He held it at arm's length and looked at the red cross that marked where she was to report.

“This big building, in Hawley Street?”

“Yes,” said Mary.

“It's Hawley Street School, isn't it?”

“I shouldn't think so. I'm to report for war work, you see.”

“Oh. Only I don't know what else it could be around there but the school. The rest is just houses.”

Mary opened her mouth to argue, then stopped. Because, of course, they didn't have a glittering tower labelled MINISTRY OF WILD INTRIGUE. Naturally they would have her report somewhere insignificant. How silly of me to chatter on like this, she thought.

“Right then,” she said. “I expect I am to be made a schoolmistress.”

The man nodded. “Makes sense, doesn't it? Half the schoolmasters in London must be joining up for the war.”

“Then, let's hope the cane proves effective against the enemy's tanks.”

Arriving at the school, Mary felt observed. She was careful to adopt the expression of an ordinary young woman for whom the prospect of work as a schoolteacher would be thrilling. This was her first test, after all.

She found the headmistress's office and introduced herself. Miss Vine nodded but wouldn't look up from her desk.

“North,” said Mary again.

“Yes, I heard you quite well. You are to take Kestrel Class. Begin with the register. Read it and learn the students' names.”

“Very good,” said Mary.

“Have you taught before?”

“No,” said Mary, “but I can’t imagine there’s much to it.”

“Your imagination is not on the syllabus. Be firm, organized, give no liberties, and do not underestimate the importance of the child forming letters properly. As the hand, the mind.”

Mary felt that the “headmistress” was overdoing it and decided to mention it to the woman’s superior, once she discovered who it was. Although in mitigation, the woman’s attention to detail was impressive. Here were pots of sharpened pencils, tins of drawing pins and a tidy stack of hymnbooks standing neatly on her desk.

adapted from Everyone Brave is Forgiven by Chris Cleave

6.1. After her visit to the War Office, Mary

- A. lost her way in the rushing crowds.
- B. got scared of the responsibility her assignment demanded.
- C. headed for the place which had been indicated to her.
- D. still felt annoyed by her mother’s reaction to her decision.

6.2. During the taxi ride, Mary

- A. insisted the driver should change the route.
- B. realized she had better not discuss her assignment.
- C. wondered why the driver was so inquisitive about her work.
- D. expressed her anxiety about the job interview she was about to attend.

6.3. Miss Vine advised Mary

- A. to keep discipline in the classroom.
- B. to develop the imagination of her students.
- C. to neatly arrange her belongings on the desk.
- D. to write the students’ names clearly in the register.

Tekst 2.

TO INTERVIEW OR NOT TO INTERVIEW?

A friend of mine once had a curious experience at a job interview. Excited about the possible position, she arrived five minutes early and was immediately ushered into the interview room by the receptionist. Following an amicable discussion with a panel of interviewers, she was offered the job. Afterwards, one of the interviewers remarked how impressed she was that my friend could be so composed after showing up 25 minutes *late* for the interview. As it turned out, my friend had been told the wrong start time by half an hour. She remained composed because she didn't know she was late. My friend isn't the type of person who would have remained cool if she had known she was late, but the interviewers reached the opposite conclusion. Of course, they could have also concluded that her calmness showed disrespect. Either way, they would have been wrong to draw conclusions about her future performance in her work based on her behaviour at the interview. In this case, the outcome of the interview was beneficial for the applicant. But it doesn't have to end that way.

This is a widespread problem. Employers like to use free-form, unstructured interviews to "get to know" a job candidate. Such interviews are also increasingly popular with admissions officers at universities. But, as in my friend's case, interviewers typically form strong but unwarranted impressions.

One way to change this is to develop an interview protocol based on a careful analysis of what is being looked for in the candidate. Interviews should be structured so that all candidates receive the same questions, a procedure which makes interviews more reliable and more predictive of job success. The employer should also make sure to include a number of questions which test job-related skills.

adapted from www.nytimes.com; www.theguardian.com

6.4. The author mentions his friend's interview experience to

- A. show that a successful interview is linked to future performance in the job.
- B. suggest that an interview may give a misleading image of a candidate.
- C. compare different factors which influence a candidate's performance at an interview.
- D. prove that each interviewer assesses the same candidate differently.

6.5. In the last paragraph, we learn

- A. in what way candidates' behaviour changes when the job interview is structured.
- B. why structured interviews are not recommended for testing some skills.
- C. what alternative recruitment procedures should replace interviews.
- D. what improvements could be made to job interviews.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 7. (0–4)

Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Zakreśl jedną z liter: A, B, C albo D.

YOU CAN'T REALLY CRY IN SPACE

You can do some cool things in space. Like sleep in zero gravity, for example. Or eat in zero gravity. But there are plenty of things astronauts can't do because of this weightless environment. One of them is crying. When astronauts are sad or happy, they will never 7.1. _____ by shedding a tear, simply because it is impossible.

The astronaut Chris Hadfield explains that tears can 7.2. _____ in space, but it isn't a pleasant experience. A ball of liquid accumulates in the eye, but without gravity, it can't flow downwards like it would on Earth. According to Hadfield, space tears sting.

Sad as it would be to 7.3. _____ in space without the ability to cry, we'd miss showering even more. 7.4. _____ a traditional showerhead doesn't work in a weightless environment, the International Space Station has no shower. The poor astronauts just have a spray nozzle and washcloths to clean up with.

adapted from www.tested.com

7.1.

- A. make it through
- B. leave it alone
- C. give it a go
- D. let it show

7.2.

- A. produce
- B. be produced
- C. be producing
- D. have produced

7.3.

- A. float
- B. raise
- C. drop
- D. lift

7.4.

- A. Whether
- B. Although
- C. Since
- D. Meanwhile

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 8. (0–4)

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (8.1.–8.4.) jednym wyrazem, tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

THE FEARFUL OSTRICH – OR SO THE LEGEND GOES

Pliny the Elder, an ancient Roman philosopher, once wrote that the ostrich, being profoundly stupid, sticks its head into the sand at the first sign of danger and considers **8.1.** _____ invisible. Here's the truth about this magnificent, yet infamously ridiculed bird. Ostriches do not bury their heads when faced with danger. Any species that did so would **8.2.** _____ have been able to survive for more than 120 million years. They do, however, stretch their long necks flat on the ground in the hope that potential predators won't spot them. In this position, they can blend in with the terrain. From a **8.3.** _____, their heads look as if they were buried in the sand. Ostriches have many natural defences, including their super speed. Endurance isn't an issue for these birds, either. They can sprint at a brisk 30 miles per hour for a full 10 miles straight, if needed. It is surprising that we think of them **8.4.** _____ timid or fearful.

adapted from <http://animals.howstuffworks.com>

Zadanie 9. (0–4)

Wykorzystując wyrazy podane drukowanymi literami, uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (9.1.–9.4.). W każdą lukę można wpisać maksymalnie cztery wyrazy, wliczając wyraz już podany. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna i gramatyczna wpisywanych fragmentów zdań.

Uwaga: nie zmieniaj formy podanych wyrazów.

9.1. The demolition company has destroyed the bridge.

PULLED

The bridge _____
by the demolition company.

9.2. She goes swimming every morning regardless of the weather.

MATTER

She goes swimming every morning _____
the weather is like.

9.3. I'm sure the Browns considered their decision to adopt the dog very carefully.

MUST

The Browns _____ their decision to adopt
the dog very carefully.

9.4. Parting from his parents was not easy for my nephew.

HARD

My nephew found _____ from
his parents.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

TRANSKRYPCJA NAGRAŃ

Zadanie 1.

One

Man: Hi! I'm calling to tell you about some holiday arrangements I tried to make. Earlier this week I logged on to the Holiday Home website to rent a room. It works like this: people advertise spare rooms and potential guests contact them through the site to arrange the details. I booked a room or so I thought. Back bounced an email saying I was rejected because the site requires users to verify their online identity. It turned out you need at least 150 Facebook friends. I only have 50! I know that you've got a large audience and I wonder if anybody else has had a similar problem. I may not have a fully developed "online identity" – but that doesn't mean I'm not real! Can you talk about the problem on air? I think it's important.

adapted from www.theguardian.com

Two

Man: Is it true that Irish consumers are eating fewer and fewer potatoes?

Woman: Well, new figures have revealed this trend and they confirm that it's because of an increasing taste for rice and pasta dishes. Sales of potatoes have decreased by more than 8% during the past year. Caroline Evans, the president of the Potato Council, says retailers should take urgent steps to stop this drop and take a new approach to advertising. She believes that when consumers are shown more options for potato-based products, sales will go up. According to data from Worldpanel, 90% of consumers who were buying fewer potatoes didn't realize they'd reduced their consumption.

adapted from www.bbc.com

Three

Woman: And now something about licence agreements. You know they're those walls of text you have to click under to instal any software on your computer. Hardly anyone bothers to read these monotonous lines of terms and conditions. What a mistake! To prove this, one software company included a clause in its licence agreement that promised a financial bonus to anyone who read it. All they had to do was send a note to an e-mail address given there. Four months and 3,000 downloads later, one person finally wrote in and got a check for \$1000 proving that it really DOES pay to read the licence agreements! So, let's start reading them. You never know what's inside.

adapted from <http://techtalk.pcpitstop.com>

Zadanie 2.

Speaker 1

Every year we celebrate Earth Day at my school. This time, though, instead of going out to plant trees or pick up litter, we stayed in and had a visitor from the local authorities. He asked everyone to put down their environmental pledges for the next month on the whiteboard. Most of us declared that we would make small changes like “I won’t let water run while I brush my teeth,” or “I will turn off the lights when I leave a room.” Now they are all on the wall of our classroom. Once a week everyone ticks the promises that they have managed to keep. I think it’s a great way of motivating yourself to stick to what you have pledged. Why don’t you try it?

adapted from www.ibtimes.com

Speaker 2

I was shocked when I read the statistics in a local government bulletin showing that in my town there are thousands of dripping taps that people don’t bother to fix. I made some calculations and the next day, after school, I went around my neighbourhood asking people to check their kitchen and bathroom taps. Many of them were indeed leaking! In order to motivate their owners to replace the faulty taps immediately, I provided them with my figures showing how much they could cut their bills annually by stopping water from dripping down the drain. Judging by their reactions, my campaign met with general approval and will bring results soon!

adapted from www.ibtimes.com

Speaker 3

Last summer my friend and I worked as assistants at a day camp for little children. Once we took our group on a hike to see an abandoned mining site. I’d never been there before and when we got to the place, I got scared. I saw an ecological bomb – a big pool of dirty, greasy water with a rusty lamp post sticking out of it. I called the District Council the same day. It turned out that they had no idea that the place existed. I sent them a few pictures asking for immediate action. They answered that they needed to find \$1000 to test the water for dangerous chemicals but promised to fence the pool off straightaway.

adapted from [Race, Poverty & Environment](#)

Speaker 4

I’m a member of an ecology club and I’ve always been active in recycling. I’m angry that people keep getting new plastic bags instead of reusing the ones they already have at home. So I came up with a project that we carried out last Saturday. We stood outside a supermarket, and before customers went in, we talked to them about the environmental threats caused by plastic bags. The following week we learned from the shop manager that even though they recorded a higher-than-average turnover on Saturday, the number of plastic bags handed to customers in fact dropped by 35%. As you can see, it takes very little to raise people’s awareness and encourage them to make choices that are better for the environment.

adapted from <http://debatewise.org>

Zadanie 3.

Interviewer: Today we're talking to one of the architects involved in designing the *High Line*, an extremely popular park in New York. James, what makes the park unique?

James: The main difference from the other parks in New York is that it is an elevated structure which you can reach using steps, platforms and elevators. With its unexpected twists and turns, it looks very much like a ribbon that winds among high-rise buildings, stretching for more than a mile. The park was created on a former railroad track, which went out of use in 1982, and over the years fell into neglect and became overgrown with weeds and bushes. Many people wanted it demolished, but changing this elevated railroad into a park turned out to be a much better idea in the long run. Now the extraordinary design attracts crowds of visitors, who stroll along and watch the busy life of New York from up there.

Interviewer: How did the idea of transforming this neglected space into a park originate?

James: Well, when the railroad track fell into ruin, there were plans to pull it down and make room for new offices and residential buildings. But in 1999, two local people, Joshua David and Robert Hammond, came up with an idea for revitalizing the area. They set up the *Friends of the High Line* organization and started to campaign for the creation of the park. Many people living in this neighbourhood joined in. What followed was a series of disputes and negotiations with sceptical property owners and the city authorities. *Friends of the High Line* also gained the support of many celebrities, who signed their petition. The organization managed to raise funds, and finally in 2006 the decision was taken by the city mayor.

Interviewer: What were the most important aspects for architects to consider while working on this ambitious project?

James: There were lots of them. Preserving a slightly old-fashioned quality in an ever-evolving and modernizing city was a challenge we couldn't miss. Obviously, we wanted to give visitors the feeling that they have come across a unique place, a kind of a magic garden. But our primary goal was to ensure safety. We wanted every detail, from the paths and benches to lighting and water features, to make people feel secure and comfortable in this place. Another important task was choosing plants that can survive in this difficult environment. We have very thin soil which gets very hot in summer and freezing cold in winter. That's why we needed to use very hardy and resistant plants and find ways to supply a sufficient amount of water and nutrients to them. The plants have been brought from the prairie or other difficult environments and hopefully they'll survive.

Interviewer: Is there something you are particularly proud of?

James: There are several things. One of the greatest features is the paving which has open joints, so when it rains the water falls through them and is collected, stored and then absorbed into the flower beds. We can demonstrate that about 85% of all the water that falls on the *High Line* stays on the *High Line*. We also hope that with all this greenery there will be some carbon reduction. There's certainly a cooling effect with the shade the plants provide. All the materials are recyclable or come from sustainable sources. Overall, I think it's a very eco-friendly design.

Interviewer: Well, thanks a lot, James.

adapted from www.inhabitat.com, www.nypress.com

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**JĘZYK ANGIELSKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MJA-R1**

MAJ 2018

Zadanie 1.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	1.1.	2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	C
	1.2.	2.1. R. Zdający oddziela fakty od opinii.	B
	1.3.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	B

Zadanie 2.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	2.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	E
	2.2.		A
	2.3.		C
	2.4.		D

Zadanie 3.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	3.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
	3.2.		D
	3.3.		C
	3.4.		B
	3.5.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	D

Zadanie 4.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	4.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
	4.2.		C
	4.3.		A
	4.4.		B

Zadanie 5.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	5.1.	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	E
	5.2.		B
	5.3.		A
	5.4.		D

Zadanie 6.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	6.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	6.2.		B
	6.3.		A
	6.4.	3.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B
	6.5.	3.2. Zdający określa główną myśl części tekstu.	D

Zadanie 7.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	D
	7.2.		B
	7.3.		A
	7.4.		C

Zadanie 8.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>itself</i>
	8.2.		<i>not</i>
	8.3.		<i>distance</i>
	8.4.		<i>as</i>

Zadanie	Inne akceptowane odpowiedzi	Przykładowe nieakceptowane odpowiedzi
8.1.		<i>himself / oneself / themselves / its / it / them / being / becoming / getting / staying / as / everything / people / others</i>
8.2.	<i>hardly / never</i>	<i>they / rather / otherwise / probably / just / ever / only / also</i>
8.3.	<i>height</i>	<i>perspective / side / background / hide / start / beginning / place / position / cover / front / back / side view / view / moment / ground / grass / sky / neck / look / darkness / top / far / while / way / plane / beach / viewpoint / birdview</i>
8.4.		<i>like / being / so / such / mostly</i>

Zadanie 9.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>has been pulled down</i>
	9.2.		<i>no matter what</i>
	9.3.		<i>must have considered</i>
	9.4.		<i>it hard to part</i>

Zadanie	Inne akceptowane odpowiedzi	Przykładowe nieakceptowane odpowiedzi
9.1.	<i>has been pulled apart</i>	<i>was pulled down / got pulled down has been pulled off / out / over has been pulled had been pulled down was destroyed and pulled is pulled down</i>
9.2.		<i>no matter how doesn't matter what and doesn't matter what not matter what without a/any matter what doesn't matter how no matter and no matter what</i>
9.3.	<i>must have thought about must have surely considered must have taken / made / reached must have discussed / weighed up / analysed / contemplated / thought through / mullied over / thought over</i> Akceptowana jest forma skrócona <i>must've</i>	<i>must have been considering must be sure about must have thought of / thought out must think about / accept / consider / take / make / wait for</i>
9.4.	<i>it hard to separate/split</i>	<i>(that) parting is/was hard it's hard parting / it was hard parting it hard when parting it hard being parted/separated it hard to depart/seclude/isolate how hard was parting it hard parting hard parting / to parting / being parted</i>

		<i>hard to part/move out</i> <i>it hard to parting</i> <i>it hard to party</i> <i>parting hard</i> <i>that parting was hard</i> <i>it hard to be parted</i> <i>it hard to leave</i> <i>it hard being apart</i> <i>something hard in parting</i> <i>it very hard to part</i> <i>life hard after parting</i>

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie.
Nie bierze się pod uwagę zapisu wielką/małą literą oraz powtórzenia wyrazu podanego przed luką/po luce. Wyjątkiem są słowa, które muszą być pisane po angielsku wielką literą np. *Monday, July*. W takiej sytuacji brak wielkiej litery jest traktowany jako błąd ortograficzny.
2. Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś(-aś), zakreślając jego numer.

1. Coraz częściej pojawiają się propozycje wprowadzenia zakazu wjazdu samochodów do centrów miast. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony wprowadzenia takiego zakazu.
2. Bieganie stało się bardzo popularne wśród osób dbających o swoją kondycję. Napisz **artykuł**, w którym omówisz przyczyny popularności tej formy aktywności fizycznej i zrelacjonujesz ciekawą imprezę dla biegaczy, w której brałeś(-aś) udział.

Wymagania ogólne

- I. *Znajomość środków językowych.*
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. *Tworzenie wypowiedzi.*
Zdający tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].
- IV. *Reagowanie na wypowiedzi*
Zdający reaguje [...] w formie [...] pisemnej, w różnorodnych, bardziej złożonych sytuacjach [...].

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.2.R. *Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.*
- 5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy [...].*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Wymagania szczegółowe (artykuł)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.4. *Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.*
- 5.9. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*
- 7.2. *Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.*

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę liczbę zrealizowanych w wypowiedzi zdającego elementów treści (Tabela A) oraz elementów formy (Tabela B). Następnie przyznaje się punkty w kryterium zgodności z poleceniem zgodnie z Tabelą C.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytaty)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotycząca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (szampowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi (też jeśli nie jest zgodne)
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 p.	4 p.	3 p.
8–7	4 p.	3 p.	2 p.
6–5	3 p.	2 p.	1 p.
4–3	2 p.	1 p.	0 p.
2–1	1 p.	0 p.	0 p.
0	0 p.	0 p.	0 p.

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceny elementów treści

ROZPRAWKA

Temat

Coraz częściej pojawiają się propozycje wprowadzenia zakazu wjazdu samochodów do centrów miast. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony wprowadzenia takiego zakazu.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki „za i przeciw” powinien przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- omawia zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny; wszystkie jej części (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) są podporządkowane jednej myśli głównej
- zawiera jasno sformułowaną tezę, odpowiednią do formy rozprawki
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do pomysłu wprowadzenia zakazu wjazdu samochodów do centrów miast oraz zaznaczenie, że w pracy będą rozpatrywane dobre i złe strony takiego rozwiązania (wymaga tego ten typ rozprawki), np. *More and more cities consider banning cars from their centres. Such a decision would have some good and bad sides.*

Jeśli teza dotyczy wjazdu samochodów do miast i zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki, ale zdający nie precyzuje, że chodzi o wprowadzenie zakazu i wjazd do centrów, uznaje ją się za odbiegającą od tematu, np. *More and more cities opt for banning cars from cities. It has good and bad sides.*

Odniesienie się do wad i zalet poruszania się samochodów w centrach miast / wjeżdżania samochodów do centrów miast lub wyrażenie opinii na temat poruszania się samochodów po centrach miast jest tezą odbiegającą od tematu, np. *There are good and bad sides of cars driving into city centres; Cars should not be able to ride in city centres;*

Jeśli teza dotyczy wjazdu samochodów do miast, ale zdający nie precyzuje, że chodzi o wprowadzenie zakazu i wjazd do centrów, a jednocześnie teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, uznaje się ją za niezgodną z tematem, np. *Cars should not drive in cities.*

Pomysł wprowadzenia zakazu wjazdu samochodów do centrum może być wyrażony w różny sposób, np. *Cities are going to ban/prohibit/forbid cars from the centre; In many cities laws closing city centers to cars are introduced; Authorities want to stop cars from entering city center; Residents want regulations which will stop cars from driving into city centres; People want to stop cars from entering city centres; People are against allowing cars into the city centres.*

2. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że w wielu miastach planowane jest wprowadzenie takiego zakazu, nie jest tezą.

3. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, wskazywać, że prezentowane będą wady i zalety. Na przykład: *...są plusy i minusy takiej decyzji...; ...ma wiele zalet, ale spowoduje też wiele problemów.*
4. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, np. *Czy to dobry pomysł?*, uznaje się ją za odbiegającą od tematu.
5. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0. (np. rozprawka za i przeciw z jednostronną tezą oraz dwustronną argumentacją).
6. Użycie zwrotów typu: *Moim zdaniem, Według mnie* nie wpływa na obniżenie jakości tezy w rozprawce „za i przeciw”, jeśli zdający wskazuje w tezie na wady i zalety danego zjawiska.
7. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy, bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypracowania.
8. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Ban on allowing cars in city centres is a regulation considered in many countries. The idea has many supporters and opponents.	Teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki.
I'm writing to present good and bad sides of cars moving in cities.	Teza odbiegająca od tematu (brak odniesienia do centrów miast oraz wprowadzenia zakazu wjazdu).
Many drivers might soon face a situation when they are not allowed to drive in city centres. It is a very good idea.	Teza odbiegająca od tematu (nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki)
Many city councils want to ban cars from the centres.	Brak tezy.
Almost everybody drives a car in our times. So many cars on the roads are a real problem for our country. There are good and bad sides of it.	Teza niezgodna z tematem.
The subject matter of this essay is complicated. There are advantages and disadvantages of it.	Teza niejasna.
More and more often we hear about regulations which could ban cars from city centres. What are the advantages and disadvantages of that?	Teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki.
Is it good or bad that there is a plan to create car-free zones in many city centres?	Teza odbiegająca od tematu (nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki)

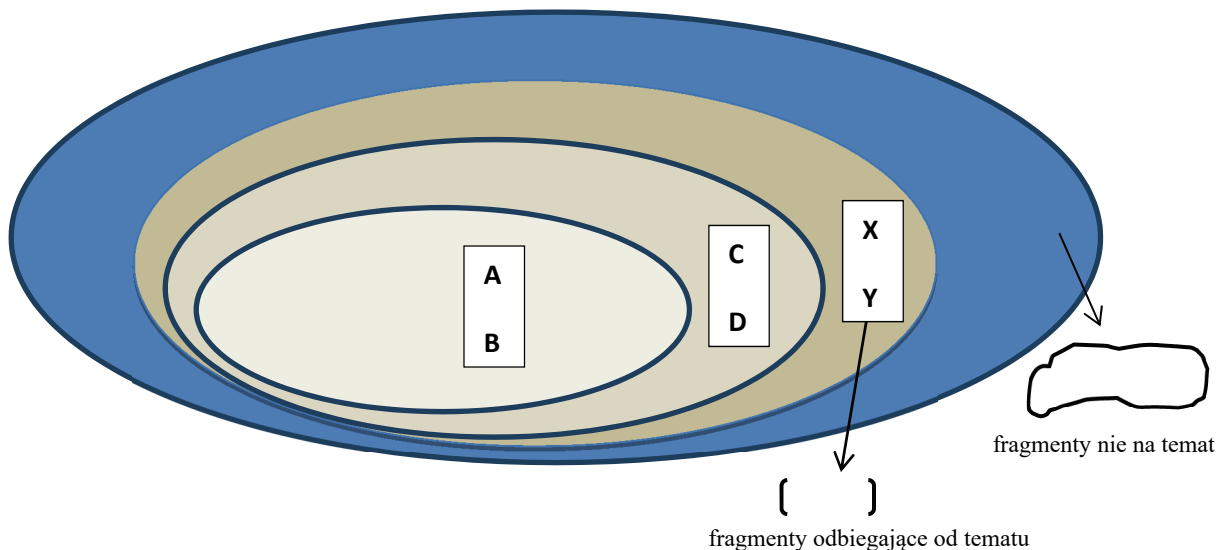
Elementy tematu

1. Elementami są: (1) dobre i (2) złe strony wprowadzenia zakazu wjazdu samochodów do centrów miast.
2. Wprowadzenie zakazu może wynikać z woli władz miasta, mieszkańców, organizacji ekologicznych, itp.
3. Korzyści i problemy wynikające z wprowadzenia takiego zakazu mogą dotyczyć pieszych, kierowców, mieszkańców, itp.
4. Jeśli argument przedstawiony przez zdającego (wada lub zaleta) jest sprzeczny z tematem, czyli wprowadzeniem zakazu wjazdu samochodów do centrów miast, nie bierze się tego argumentu pod uwagę, oceniając dany element.
np. *New cars are very expensive and many people can't afford them.* (argument nie odnosi się do zakazu wjazdu samochodów do centrów miast).

5. Jeśli zdający we wstępie wprowadza temat zakazu wjazdu samochodów do centrów miast, a w argumentacji pisze o zakazie wjazdu do miast a nie ich centrów, taka realizacja poszczególnych elementów jest akceptowana.
6. Jeśli zdający w całej pracy odnosi się do zakazu poruszania się samochodów w miastach (a nie ich centrach), taka realizacja poszczególnych elementów tematu jest kwalifikowana na poziom niższy.
7. Jeśli zdający omawia w pracy inne zagadnienie związane z poruszaniem się samochodów po centrach miast, np. zakaz parkowania w centrach miast, taka realizacja odbiega od tematu i jest kwalifikowana na poziom niższy.
8. Jeśli praca dotyczy zakazu, który został już wprowadzony, taka realizacja tego tematu jest akceptowana.

Zgodność z tematem

Coraz częściej pojawiają się propozycje wprowadzenia zakazu wjazdu samochodów do centrów miast. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony wprowadzenia takiego zakazu. } „główka”
elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
  - apel do mieszkańców o wsparcie wprowadzenia takiego zakazu
  - opisanie procesu wprowadzenia takiego zakazu.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
  - omówienie kosztów użytkowania samochodu w mieście.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
  - opis wad i zalet posiadania samochodu (bez związku z wjazdem samochodów do miast)
  - prezentacja różnych rozwiązań ekologicznych wprowadzanych w miastach (nie dotyczących zakazu wjazdu samochodów do miast).

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego słowa, które jest kluczowe dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje wady i zalety, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej zalet/wad, to takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykłady schematycznego zakończenia rozprawki	Przykłady zakończenia luźno związanego z tematem
As you can see there are advantages and disadvantages of this regulation.	It is difficult to satisfy wishes of all city residents.
To sum up there are good and bad sides.	It's obvious that driving in cities is a real challenge.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

Bieganie stało się bardzo popularne wśród osób dbających o swoją kondycję. Napisz **artykuł**, w którym omówisz przyczyny popularności tej formy aktywności fizycznej i zrelacjonujesz ciekawą imprezę dla biegaczy, w której brałeś(-aś) udział.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może również podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszony w tekście.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający powinien odnieść się np. do popularności biegania / potrzeby poprawy kondycji fizycznej / uprawiania sportu jako elementu zdrowego stylu życia w sposób zachęcający do dalszej lektury.
2. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do przyczyn popularności biegania oraz swojego udziału w imprezie dla biegaczy.

Przykłady wstępów zgodnych z tematem i ciekawych	Przykłady wstępów schematycznych
Every morning when I look out of the window, I see people jogging in the park. I haven't joined them yet but who knows... Maybe someday I will. But first I decided to research what makes them get out of bed so early and why they are all attracted to this particular activity.	I like running/jogging. It makes me feel better and healthier.
	In my article I will tell you about the popularity of running in our society.

Elementy tematu

Elementami są: (1) omówienie przyczyn popularności biegania jako formy dbania o kondycję fizyczną, (2) opis imprezy dla biegaczy, w której piszący brał udział.

(1) omówienie przyczyn popularności biegania

Wymagane jest omówienie przyczyn popularności biegania (jako metody dbania o kondycję fizyczną). Akceptowane są różne formy biegania: jogging, udział w maratonach lub innego rodzaju biegach lub wyścigach.

Jeżeli zdający przedstawia skalę popularności biegania lub przedstawia swoją opinię na temat popularyzacji biegania, ale nie uwzględnia w swojej wypowiedzi żadnych powodów tego zjawiska, taka realizacja pierwszego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

(2) zrelacjonowanie imprezy dla biegaczy, w której osoba pisząca artykuł brała udział

Wymagane są wypowiedzi, w których zdający relacjonuje imprezę dla biegaczy, w której brał udział. Dopuszczalne jest, że brał udział w imprezie dla biegaczy jako kibic (na żywo).

Jeśli zdający relacjonuje imprezę dla biegaczy, w której nie brał udziału lub opisuje imprezę cykliczną w czasie teraźniejszym (np. poleca imprezę dla biegaczy, o której słyszał lub oglądał w telewizji), taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana maksymalnie na poziom 1.

Opis imprezy, w której osoba pisząca brała udział, może stanowić rozwinięcie tego elementu tematu. (także w czasie teraźniejszym)

Jeśli zdający relacjonuje imprezę dla biegaczy, w której zamierza wziąć udział, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana maksymalnie na poziom 1.

Jeśli zdający uzasadnia, dlaczego warto wziąć udział w jakiejś imprezie dla biegaczy, w której uczestniczył, ale ta rekomendacja nie uwzględnia żadnych elementów relacji z imprezy / opisu imprezy, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom 0.

Akceptowana jest sytuacja, w której zdający opisuje imprezę dla biegaczy, ale nie jest to sam bieg, np. spotkanie uczestników przed lub po biegu.

Zgodność z tematem

Bieganie stało się bardzo popularne wśród osób dbających o swoją kondycję. Napisz **artykuł**, } „główka”

w którym

omówisz przyczyny popularności tej formy aktywności fizycznej,

element 1.

zrelacjonujesz ciekawą imprezę dla biegaczy, w której brałeś(-aś) udział.

element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
  - przedstawienie faktów dotyczących popularności biegania
  - opinia piszącego na temat popularności biegania, bez wskazania powodów
  - opisanie sposobów przygotowania się do imprez biegowych
  - przedstawienie szerokiej oferty imprez dla biegaczy, bez opisu żadnej z nich.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu:**

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
  - problemy zdrowotne wynikające z biegania
  - rady dotyczące zakupu właściwych butów do biegania.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat:**

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
  - biografia znanego sportowca/biegacza
  - opis różnych sposobów dbania o zdrowie, kondycję (bez związku z bieganiem), np. omówienie wpływu właściwej diety na zdrowie

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego słowa, które jest kluczowe dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest też wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentację oceniamy na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.

Przykłady schematycznego zakończenia artykułu
As you can see running is very popular.
I hope more and more people will start running.

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie są akceptowane jako tytuł typowe zwroty rozpoczynające listy, np. Dear Readers / Hello / Hi.

Spójność i logika wypowiedzi

2 p.	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Jeśli w pracy występuje dłuższy niekomunikatywny fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
  - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
  - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
  - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
  - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
  - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania. (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację polecenia).
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy

(lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 p.	• szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 p.	• zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 p.	• ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	• bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
<i>Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).</i>	

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Za zbyt nieformalny język i/lub personalne rozważanie problemu w rozprawce, zwłaszcza typu „za i przeciw”, egzaminator odejmuje punkty w zakresie środków językowych (uchybienia w stylu).

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 p.	2 p.
liczne błędy językowe	2 p.	1 p.
bardzo liczne błędy językowe	1 p.	0 p.

1. W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne traktowane są jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.

Kwalifikowanie i oznaczanie błędów

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	<i>Marek <u>lubić</u> czekoladę.</i>
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	<i>Marek √ czekoladę.</i>
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	<i>Słońce <u>gżeje</u>.</i>
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	<i>Słońce <u>gzać</u> w lecie.</i>
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	<i>Założyłem kurtkę <u>bo było goraco</u>.</i>
fragment odbiegający od tematu	otaczamy nawiasami kwadratowymi	<i>[Fragment odbiegający od tematu]</i>
fragment niezgodny z tematem	otaczamy chmurką	<i>Fragment niezgodny z tematem</i>
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku	<i>Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...</i>

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
  - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
  - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
  - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 160 słów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
7. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
8. Słowa zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
10. W przypadku obniżenia punktacji w zakresie środków językowych za usterki stylistyczne, pod pracą zapisuje się „rażące uchybienia w stylu” i wskazuje rodzaj usterki. Samo użycie form skróconych nie jest traktowane jako rażące uchybienie.
11. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film*, *band*, np. *film „M jak miłość”*, „*Świat Dysku*” *magazine*.

Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

12. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli słowo *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
13. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia słów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są słowa oddzielone spacją, np. *at home* (2 słowa), *for a change* (3 słowa), *1780* (1 słowo), *10.01.2015* (1 słowo), *10 January 2015* (3 słowa).
2. Formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.) liczone są jako jedno słowo.
3. Jako jeden wyraz liczone są
  - słowa łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*
  - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
  - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu,
4. Adres i podpis nie są liczone w liście.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie słów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
6. Uwzględnia się w liczbie słów wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 wyrazy.